

III.

Milé sestry a bratři,

přišli jsme k eucharistické hostině a sám Hostitel nás zve ke stolu a říká: *Vezměte a jezte*. Připravil božskou hostinu, nabízí nám sám sebe, nebo jak říkali už církevní otcové, nabízí andělský chléb, nebeský chléb, lék nesmrtnosti, pokrm na cestu... Nabízí se, že sám do nás vstoupí, aby nás posvětil, chce být pro nás posilujícím chlebem, abychom v jeho síle dokázali uskutečnit veliké poslání, které jsme dostali od Otce.

Když kněz ukazuje Kristovo tělo se slovy Jana Křtitele: *Hle, Beránek Boží...*, padáme na kolena se slovy setníkovými: *Pane, nezasloužím si, abys ke mně přišel...*, a všem je adresováno: *Blahoslavení, kdo jsou pozváni k večeři Beránkově*. Jsme-li skutečně pozváni od samotného Krista, pak je nevhodné odmítnout pozvání k svátostné hostině. Copak někdo přijímá pozvání na svatební hostinu a pak odmítá jíst? To je možné v případě nemoci. Ale tady chce vstoupit lékař duší, tak řekněme s vírou setníkovou: *řekni jen slovo a má duše bude uzdravena*.

Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, říká Pán. Eucharistie je zárukou věčného štěstí v nebi. Tak důležité setkání je jistě třeba vždycky dobře připravit, protože Písmo také říká: *Kdo jí tělo Páně nebo pije z kalicha Páně nehodně, jí a pije si odsouzení... člověk musí nejdřív zkoumat sám sebe ...* a když vidí své vážné hříchy, potřebuje nejprve přijmout smíření s Bohem i církví ve svaté zpovědi.

Když přijde Kristus ve svatém přijímání, přijde s ním i kus nebe. Kde je Bůh, tam je i ráj. Mé srdce se mění ve svatostánek. Před svatostánkem v kostele klekáme z úcty ke Kristu, který v něm přebývá. Jak bych měl po svatém přijímání vidět své tělo? Jak bych měl vidět všechny kolem sebe, kteří taky přijali Krista a jsou jeho svatostánky? Kdybych se tak uměl dívat kolem sebe, svět by se změnil. Kéž by bylo v našem pohledu více víry!

Ale kdo to ke mně přišel? Pán nebe i země, ten, jemuž slouží andělé a klanějí se všichni svatí. Je dobře, když v něm vidím přítele a bratra, ale můj pohled by nebyl pravdivý, kdybych v něm neviděl zároveň i velikého Boha, Stvořitele, Vykupitele i Soudce. On sám přichází. Velikost okamžiku bere dech. Nejsem schopen vzdát poctu a čest, jaká mu náleží. Kéž by se mnou v této chvíli bylo celé nebe a vítalo ho v mém srdci spolu se mnou!

Jak pozorný jsi, Pane, a ohleduplný. Kvůli mé slabosti skrýváš svou božskou slávu a moc. Tiše nasloucháš mým slovům a žehnáš všem, které nosím v srdci. Podívej se, prosím, na každého z nich tím pohledem, který uzdravuje a vlévá nový život, provázej je svou přízní.

Je u mě Bůh, který je Láska. Je u mě Boží Syn, který je projevem lásky Otce, neboť *tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna*. Je u mě Ježíš, který za mě dal život, ten, o němž říkám, že ho taky miluji, že ho dokonce miluji nade všechno. Jak vypadá setkání milovaných a milujících bytostí? Radost z blízkosti, výmluvný pohled... I když nejde o hledání pocitů, neměli bychom se stydět za důvěrnost pravdivého ušlechtilého citu a za jeho projevy vůči Ježíši.

Společná modlitba uzavírá bohoslužbu a skrze celebrantovy ruce a slova žehná Bůh celému shromáždění. Jáhen pak vyzývá: *Jděte ve jménu Páně*. Ne ve jménu svém, ale ve jménu Pána,

který nás shromáždil, ve jménu Boha, který k nám mluvil, ve jménu Ježíše, kterého jsme přijali. Jestli jsme přišli každý ve jménu svém, se svými starostmi a plány, či dokonce se svou tvrdou hlavou, teď když jsme naplněni Bohem, bychom měli odejít v jeho jménu do světa, kam nás on posílá, abychom tam plnili jeho vůli, abychom byli jako Ježíš, *který přišel na svět proto, aby plnil vůli svého Otce.*

Tak často se říká o naší zemi, že je bezbožecká. Ale to přece nemůže být tak docela pravda, pokud z každé mše svaté vcházejí do světa zástupy živých svatostánků, lidí, kteří přijali poslání nést Boha do světa! *Vy jste světlo světa. Rozžaté světlo se neschovává pod kbelík nebo pod postel, ale dává se na svícen, aby všichni viděli.* Nemáme právo Boha před světem schovávat, ani ze strachu, že budeme přísněji posuzováni jako lidé na svícnu, ani z falešných ohledů na ty, kteří nechtějí být světlem. Každý nemusí být světlem, ale každý by měl mít možnost ve světle vidět. Bloudí-li pak někdo díky tomu, že naše světlo nesvítí, je to naše vina. Ne jeho.

Hořící plamen není moudré vystavovat větru. Je třeba ho chránit. Třeba podobně jako když dáváme svíčku do lucerny. Pak je však nutné udržovat čisté sklo. Sklo zčernalé od sazí nedovolí světlu zářit a ono pak neslouží. Je-li náš pohled zakalen hříchem a není-li stále očištěván skutky lásky, zůstává svět a mnozí lidé v něm ve tmě bezbožnosti. I nejčernější tma však ustupuje světlu, které svítí. Jediná malá svíčka dovede v temnotě posloužit k orientaci. Podobně může mnohým pomoci skromný skutek víry jednoho z nás.

První křesťané slavili večeři Páně v domě kolem stolu. Když jich však přibývalo a ke stolu se nevešli, přesunuli stůl ke zdi, zůstal u něj apoštol, či starší, a ostatní se natlačili, aby se vešlo co nejvíc bratří a sester. Později, když křesťané začali užívat velké baziliky, bylo to podobné. Po mši svaté nechávali na stole proměněný chléb, který donášeli nemocným. Když schránku na eucharistii začali zdobit, byla časem tak velká, že za ní nebylo kněze vidět. Tak se postavil z druhé strany, zády k lidu. Někde měli svatostánek ve zdi kostela, takže kněz mohl stále zůstat tváří k lidu.

V nových kostelích se staví oltář tváří k lidu a svatostánek je mimo oltář, ale na čestném místě. Ve starých kostelích, kde se respektuje dobová výzdoba, se často nechává svatostánek na starém místě a pro slavení mše svaté se staví nový oltář tváří k lidu. Středem kostela je oltář a kolem něho se vytváří společenství církve, jako se rodina doma schází kolem stolu. Jestli se po Tridentském sněmu zdůrazňovalo víc společenství, v jehož čele stojí kněz mluvící s Bohem jménem lidu, dnes se učíme být kolem oltáře jako rodina Božích dětí kolem stolu, prožívat skutečnost, že všichni jsme součástí Kristova tajemného těla, které spoluvytváříme. Učíme se shromažďovat v Ježíšově jménu a v jeho lásce s vírou v Ježíšova slova: *kde jsou dva nebo tři shromážděni v mém jménu, tam jsem já uprostřed nich.*

Eucharistie buduje společenství. Vzpomeňme na emauzské učedníky. Byli plní smutku, když se k nim Ježíš na cestě připojil a začal vysvětlovat Písma. Když mu naslouchali, jejich srdce se změnilo a pozvali neznámého do svého domu. Když při večeři lámal chléb, najednou prohlédli. Kristus zmrtvýchvstalý, který do nich vstoupil skrze chléb a víno je uschoptil poznat Vzkříšeného, ale taky objevit jeden druhého a vidět Boha v druhém. *Copak nám nehořelo srdce, když k nám mluvil?* Když k nim mluvil, otevřeli srdce k dobrým skutkům. Když jej poznali, třebaže jim zmizel z očí, už nemluví o sobě či o věcech světa, ale o Zmrtvýchvstalém. Jdou o něm svědčit. Z eucharistie se rodí i apoštolát.

Naše kostely nejsou jen místy setkání věřících a místy bohoslužeb, ale domy Boží ve zvláštním slova smyslu. Bůh, Ježíš Kristus zde přebývá pod způsobou chleba ve svatostánku, jako by chtěl ukázat: jsem jedním z občanů vašeho města. Jsem s vámi, mezi vámi bydlím a jsem tu pro vás. Ve svatostánku čekám, abych slyšel vaše modlitby. V tichu kostela prožívat důvěrné setkání s Ježíšem, když jej navštívíme, je veliká věc. Nejde jen o přednesení našich modliteb, jde o to být prostě s ním, být tu jen pro něj. Na začátku takových návštěv býváme mnohomluvní, pak se naučíme ztišit a naslouchat Ježíšovi. Nakonec přijde šťastné mlčení beze slov, kdy se nevnímá čas, kdy stačí být spolu.

Sestry a bratři,

lidskými slovy nelze vyjádřit Božská tajemství a dnes nejde o to, abychom tajemství eucharistie pochopili, ale abychom se mu otevřeli a zakusili jeho moc. Učme se trpělivě a k svatým tajemstvím přistupujme s pokorou. Staneme se svědky Boží lásky, která mění svět. I to patří k dobře prožívanému Adventu.

Na společné cestě vás provází svou modlitbou a o vaši modlitbu prosí

arcibiskup Jan